

VENDIM
Nr. 13, datë 10.3.2016

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:
Bashkim Dedjakryetar i Gjykatës Kushtetuese

Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Sokol Berberi	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datën 26.1.2016 mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 73/27 Akti, që i përket:

KËRKUES: Gjergji Grazhdani

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Vasil Kovaçi, Fredi Mullamake, Fehim Pasho, Fatos Pajo

OBJEKTI: Shfuqizimi si të papajtueshme me Kushtetutën i vendimeve nr. 00-2015-447, datë 24.2.2015, të Gjykatës së Lartë; nr. 468, datë 22.6.2012, të Gjykatës së Apelit Korçë; nr. 3125, datë 20.12.2004, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 28 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksioni-min e Gjykatës Kushtetuese”; neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes Fatos Lulo, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuarit, që është shprehur për pranimin e kërkesës, parashtrimet me shkrim të subjekteve të interesuara, që kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuarisi është banor i qytetit të Bilishtit dhe fqinjë me subjektet e interesuara; me padi drejtuar gjykatës kërkuarisi ka kërkuar detyrimin e subjekteve të interesuara t'i lirojnë dhe dorëzojnë atij një sipërfaqe trualli, me pretendimin se ata e posedojnë në mënyrë të paligjshme.

2. Gjykata e Shkallës së Parë Korçë, me vendimin nr. 3125, datë 20.12.2004 ka vendosur rrëzimin e kërkesëpadsë.

3. Gjykata e Apelit Korçë, me vendimin nr. 85, datë 14.4.2005, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit *supra* të Gjykatës së Shkallës së Parë Korçë.

4. Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 1194, datë 26.10.2006, ka vendosur prishjen e vendimit të mësipërm të Gjykatës së Apelit Korçë dhe kthimin e akteve për rigjykim në po atë gjykatë, me tjetër trup gjykues.

5. Gjykata e Apelit Korçë, me vendimin nr. 145, datë 12.4.2007, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 3125, datë 20.12.2004, të Gjykatës së Shkallës së Parë Korçë.

6. Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 60, datë 10.2.2011, ka vendosur prishjen e vendimit nr. 145, datë 12.4.2007, të Gjykatës së Apelit Korçë, dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në po atë gjykatë me tjetër trup gjykues.

7. Gjykata e Apelit Korçë, me vendimin nr. 468, datë 22.6.2012, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 3125, datë 20.12.2004 të Gjykatës së Shkallës së Parë Korçë. Kundër këtij vendimi ka paraqitur rekurs kërkuasi.

8. Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 00-2015-447, datë 24.2.2015, ka vendosur mospranimin e rekursit.

II

9. **Kërkuesi** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese me kërkesë për shfuqizimin e vendimeve objekt kërkesë duke pretenduar cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në këto drejtime:

9.1 *Është cenuar standardi i arsyetimit të vendimit gjyqësor*, pasi vendimi gjyqësor i Gjykatës së Lartë është i paarsyetuar. Gjithashtu, kërkuasi pretendon se nuk është vënë në dijeni për saktësimin e vendimit nga Gjykata e Apelit Korçë dhe kjo çështje sipas tij duhej të trajtohej nga Gjykata e Lartë.

9.2 *Është cenuar e drejta për t'u gjykuar brenda një afati të arsyeshëm*, pasi proceset gjyqësore kanë zgjatur rreth 11 vjet.

9.3 *Është shkelur e drejta e pronës*, pasi gjykatat i kanë mohuar kërkuarit të drejtën për të poseduar pronën e tij si pronar i ligjshëm.

9.4 *Gjykata e Shkallës së Parë dhe e ajo e Apelit Korçë, nuk kanë zbatuar drejt ligjin dhe udhëzimet e Gjykatës së Lartë*, pasi kjo çështje është kthyer për rigjykim, çka përbën shkelje të parimit të gjykimit të drejtë dhe të paanshëm.

10. **Subjektet e interesuara** Vasil Kovaçi, Fredi Mullamake, Fehim Pasho dhe Fatos Pajo kanë parashtruar:

10.1 Kërkuasi ka investuar gjykatat në të gjitha shkallët, duke abuzuar me të drejtën për të ngritur padi dhe në mashtrim të ligjit, pasi ka fshehur dokumentet të cilat vërtetonin pronësinë e sipërfaqes prej 36.4 m² në emër të subjekteve të interesuara.

10.2 Pretendimet për shkelje procedurale nga ana e Gjykatës së Apelit Korçë nuk qëndrojnë, pasi vendimmarrja e saj bazohet jo vetëm në aktin e ekspertimit, por edhe në këqyrjen e objektit konflikt gjykimi si dhe në një sërë provash shkresore.

10.3 Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë i ka marrë në analizë pretendimet e kërkuarit, duke i vlerësuar si të bazuara në ligj.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuarit

11. Gjykata vlerëson se kërkuasi legjitimohet *ratione personae* në lidhje me pretendimet e tij, të cilat i ka paraqitur në kërkesë, në kuptim të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur në Gjykatën Kushtetuese brenda afatit të parashikuar nga neni 30 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë".

12. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata vlerëson se pretendimet kryesore të ngritura nga kërkuasi, të cilat bien në fushën e veprimit të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, janë cenimi i standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor dhe cenimi i së drejtës për t'u gjykuar brenda një afati të arsyeshëm. Këto pretendime janë shqyrtuar në vijim në këndvështrim të standardeve që imponon procesi i rregullt ligjor në kuptimin kushtetues.

B. Për pretendimin e cenimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor

13. Sipas kërkuarit është cenuar standardi i arsyetimit të vendimit gjyqësor nga Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, i cili nuk ka vlerësuar shkaqet e rekursit dhe nuk u ka dhënë përgjigje pretendimeve të ngritura në të.

14. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se e drejta për një proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142/1 të Kushtetutës, si dhe nga neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Funkzioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë. Gjithsesi, Gjykata e ka vlerësuar zbatimin e këtij parimi rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimeve të tyre (*shih vendimet nr. 49, datë 10.7.2015; nr. 8, datë 28.2.2012; nr. 8, datë 16.3.2011; nr. 25, datë 10.6.2011; nr. 38, datë 30.12.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Sipas jurisprudencës së Gjykatës, arsyetimi i kufizuar i vendimit të marrë në dhomën e këshillimit nuk e cenon procesin e rregullt ligjor. Kjo formë arsyetimi është tashmë e konsoliduar në praktikën e Gjykatës së Lartë, përderisa shpreh në thelb shkaqet e mospranimit të rekursit nga ana e kolegjeve të saj gjatë shqyrtimit të tij paraprak në dhomën e këshillimit (*shih vendimet nr. 49 datë 10.7.2015; nr. 34, datë 12.7.2013; nr. 108, datë 3.10.2012; nr. 17, datë 17.5.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Në rastin konkret vendimi i mospranimit të rekursit përmban, në pjesën hyrëse të tij, objektin e padisë, disponimet e gjykatave, si dhe shkaqet që kërkuesi ka parashtruar në rekurs. Ndërsa në pjesën arsyetuese, në përputhje me standardet e gjykimit paraprak në dhomën e këshillimit, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka arritur në përfundimin se rekursi i paraqitur nuk përmbush kriteret e parashikuara nga ligji, pasi nuk përmban asnjërin prej rasteve që parashikon neni 472 i Kodit të Procedurës Civile, duke vendosur në pjesën urdhëruese mospranimin e tij.

17. Për rrjedhojë, bazuar në sa më sipër, Gjykata arrin në konkluzionin se pretendimi i kërkuesit për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, është i pabazuar.

C. Për pretendimin e cenimit të së drejtës për t'u gjykuar brenda një afati të arsyeshëm

18. Kërkuesi ka pretenduar cenimin e së drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor si rezultat i moszhvillimit të gjykimit brenda një afati të arsyeshëm, në shkelje të nenit 42/2 të Kushtetutës.

19. Sipas nenit 42 të Kushtetutës kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, lirive dhe interesave të tij kushtetuese dhe ligjore ose në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se kohëzgjatja e arsyeshme e procedimeve duhet të vlerësohet nën dritën e rrethanave të çështjes dhe duke marrë në konsideratë kompleksitetin e çështjes, sjelljen dhe interesin e kërkuesit, si dhe sjelljen e autoriteteve përkatëse (*shih vendimet nr. 12, datë 5.3.2012; nr. 12, datë 15.4.2011; nr. 35, datë 27.10.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Gjykata vëren se ka një kohëzgjatje të konsiderueshme të proceseve gjyqësore të cilat kanë nisur në vitin 2004 dhe kanë vazhduar për rreth 11 vjet. Çështja ka kaluar disa herë në të gjitha nivelet e gjykimit të juridiksionit të zakonshëm përfshirë edhe gjykimin në Gjykatën e Lartë i cili ka zgjatur për rreth tre vjet, por kërkuesi nuk ka sjellë argumente që të provojnë shkeljen e së drejtës për t'u gjykuar brenda një afati të arsyeshëm. Në këtë kuptim, kërkuesi nuk ka arritur të shpjegojë se në ç'mënyrë ka ndikuar sjellja e autoriteteve gjyqësore përkatëse në administrimin në tërësi të procesit. Si rrjedhim, Gjykata çmon se ky pretendim i kërkuesit duhet rrëzuar si i pabazuar.

D. Në lidhje me pretendimet e tjera

21. Kërkuesi ka pretenduar se gjykatat i kanë mohuar të drejtën për të poseduar pronën e tij si pronar i ligjshëm. Sipas tij, Gjykata e Shkallës së Parë dhe ajo e Apelit Korçë nuk kanë zbatuar drejt ligjin dhe udhëzimet e Gjykatës së Lartë, pasi kjo çështje është kthyer për rigjykim, çka përbën shkelje të parimit të gjykimit të drejtë dhe të paanshëm.

22. Referuar natyrës ligjore të pretendimeve të parashtruara nga kërkuesi, Gjykata konstaton paraprakisht se pretendimet e kërkuesit i takojnë juridiksionit të zakonshëm dhe jo kategorisë së

çështjeve që përfshihen në juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese. Në këtë kuptim, Gjykata rithekson qëndrimet e mbajtura në vendimmarrjet e saj të mëparshme se kontrolli kushtetues ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes së të drejtave kushtetuese të individit për një proces të rregullt ligjor. Vlerësimi i fakteve dhe rrethanave të çështjes, si dhe interpretimi i ligjit janë kompetenca të gjykatave të sistemit gjyqësor të zakonshëm, dhe si të tilla nuk mund të jenë objekt i gjyqimit kushtetues. Gjykata ka në kompetencën e saj vlerësimin nëse gjykatat e sistemit gjyqësor kanë respektuar të drejtat e palëve në gjykim për një proces të rregullt ligjor dhe nëse ato u kanë dhënë kuptimin e duhur të drejtave kushtetuese që duhen respektuar në procesin e shqyrtimit të çështjes. Gjykata nuk mund të bëjë vlerësim të provave, interpretim të ligjit dhe as të përcaktojë mënyrën e zgjidhjes së çështjes, sepse këto të fundit hyjnë në sferën e kompetencave të gjykatave të sistemit gjyqësor (*shih vendimet nr. 19, datë 2.4.2012; nr. 31, datë 5.7.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Në vështirim të sa më sipër, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuarit lidhur me cenimin e së drejtës së pronës janë të pabazuara.

24. Si përfundim, nisur nga sa më sipër, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuarit për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, është i pabazuar dhe nuk duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131, shkronja “P”, dhe 134, pika 1, shkronja “g”, të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 dhe 77, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Sokol Berberi, Vladimir Kristo, Gani Dizdari, Fatmir Hoxha, Vitore Tusha, Fatos Lulo, Besnik Imeraj